

4. BÖLÜM

SİNEMADA SES VE SES TEKNİKLERİ

Yelda ÖZKOÇAK¹

Giriş

Sinema filmleri temelde görsel bir deneyim olarak düşünülmele birlikte Kung'un da belirttiği gibi ses ve ses düzenleme filmin anlatımını derinden etkilemektedir (1993: 57).

Filmsel ses uzlaşılardan ve yeniliklerden oluşmakla birlikte, Marshall'a göre sesin etkileri genellikle büyük ölçüde inceliklidir ve bilinçaltı zihinler tarafından not edilmektedir (2020). Film türleri bağlamında konuya yaklaşıldığında; örneğin korku ya da aksiyon filmlerinde, araba takip/kovalama sahnelerinde ya da daha basit olarak gıcirtılı kapıların duyulduğu bir sahnede müziğin hızlanması beklenmektedir. Korku, gerilim filmlerinde, film sesinin beklenmedik bir anda kesilmesi ve/veya yön değiştirmesi seyircide irkilme yaratabilmektedir. Bir erkek sesi perde seviyesi artırılarak bir kadın sesine dönüştürülebilme ya da tam tersi bir uygulama yapılabilmektedir. Bu yaratım sayesinde filmde komik ya da korku verici bir durum oluşturabilmektedir. Senkron sesler filmin gerçekçiliğine katkıda bulunmakta ve belirli bir atmosfer yaratmaktadır. Asenkron sesler ise uygun bir duygusal nüans sağlamak için filme dahil edilmekte ve filmin gerçekçili-

¹ Doç. Dr., Doğu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İletişim Bilimleri Bölümü, yozkocak@dogus.edu.tr

Sonuç

Teknik ve teknolojik gelişmeler sayesinde filmlere kazandırılan ses, yıllar içinde önce gerçek sonrasında ise tasarımsal olarak üretilerek farklı anlatım yollarının önünü açmak için kullanılmaktadır. Ses görüntünün gerçekliğine katkıda bulunmanın yanı sıra görüntü ile birleşik bir öge olarak nitelendirilebilmektedir. Yapımcılar, yönetmenler ve artık teknik eleman olmaktan çıkan ses tasarımcıları seyirciye geçirmek istedikleri düşünceleri, hayalleri özgürce ortaya koyabilmektedirler.

Kaynakça

- Abisel, N. (2010). Sessiz Sinema, Ankara, De Ki Basım Yayım.
- Agopyan, H. (2002). Elektronik Haberleşme, İ.Ü.Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Yayınlanmamış Ders Notları.
- Aldred, J. (2012). 100 Years of Cinema, [http://www.filmsound.org/articles/amps/ E.T. 22.12.2019](http://www.filmsound.org/articles/amps/E.T.22.12.2019).
- Altman, R. (1995). The Sound of Sound A Brief History of the Reproduction of Sound in Movie Theaters, <http://www.geocities.com/Hollywood/Academy/4394/altman.html> E.T. 08.10.2015.
- Aytekin, M. (2019). Sinemanın dijital halleri, İletişimin dijital boyutu, Editör: Oğuz Göksu, İstanbul, Literatürk Academia.
- Aziz, A. (2007), Radyo Yayıncılığı, İstanbul, Nobel Yayın.
- Başaran, İ. E. (1981). Ses Frekans Tekniği, Ankara, MEB, Yayın No:48.
- Boer, J. R. (200) 3Game Audio Programming, USA, Chaerles River Media.
- Bordwell, D.ve Thompson, K. (2009). Film Sanatı: Bir Giriş, (E. Yılmaz, E. S. Onat, Çev.) Ankara, De Ki Basım Yayım.
- Dibbets, K.(1996), The Introduction of Sound, (G. N. Smith ed.), The Oxford history of world cinema (s. 211-219) Oxford.
- Dmytryk, E. ve Dmytryk, J. P. (2007), Sinemada Yönetmenlik, Oyunculuk, Kurgu (İ. Şener, Çev) İstanbul, Doruk Yayınları.
- Fishbane, P. M., Gasiorowicz, S. Ve Thornton, S. T. (2006). Temel Fizik Cilt I ve II, (C. Yalçın Çev.), Ankara, Arkadaş Yayınevi.
- Foss, B. (2009). Sinema ve Televizyonda Anlattım Teknikleri ve Dramaturgi, (M. K. Gerçeker, Çev.) İstanbul, Hayalbaz Kitap.
- Holman, T. (1997), Sound for Film and Television, Boston, Focal Press.

- Huber, D. M. ve Runstein, R. E. (2005). *Modern Recording Techniques*, Burlington, Focal Press.
- İdrisoğlu, Alev (t.y.), *Dünya Sinema Tarihi*, Mimar Sinan Üniversitesi Kütüphanesi Yayınlanmamış Ders Notları.
- Kerins, M. (2011). *Beyond Dolby (Stereo): Cinema in the Digital Sound Age*, USA, Indiana University Press.
- Konuralp, S. (2004). *Film Müziği*, İstanbul, Oğlak Yayıncılık.
- Kung, D. L. (1993). *Computer Orchestrated Asynchronous Sound and Picture Editing*, Massachusetts Institute of Technology Cambridge, MA.
- Lewis, B. (1984). *Jean Mitry and the Aesthetics of Cinema* Ann Arbor: UMI Research P. Michigan.
- Marshall, J. K. (2020). *An Introduction to Film Sound*, <http://filmsound.org/marshall/index.htm>, E.T. 06.02.2020.
- Merrill, J. (1992). *Camcorder Video Shooting and Editing Techniques*, Prentice hall ptr, New Jersey, Englewood Cliffs.
- Monaco, J. (2006). *Bir Film Nasıl Okunur?* (E. Yılmaz Çev.), İstanbul, Oğlak Yayıncılık.
- O'Brien, C. (2005), *Cinema's Conversion to Sound*, Indiana, University Press.
- Otyam, V. N. (1980), *Sinemada Ses ve Müzik*, MSGSÜ Kütüphanesi.
- Önen, U. (2010), *Ses Kayıt ve Müzik Teknolojileri*, İstanbul, Çitlembik Yayınları.
- Öngören, M. T. (2010), *Senaryo ve Yapım I*, İstanbul, Alan Yayıncılık.
- Özkoçak, Y. (2011). *Kurgu Estetiği ve Teknikleri*, İstanbul, Der Yayınları.
- Özkoçak, Y. (2014). *Sesli Sinema*, İstanbul, Der Yayınları.
- Prasad, S R., Gaikwad, P., Joshi, Y.V. (2015). *Real Time Special Effects Generation And Noise Filtration Of Audio Signal Using Matlab Gui*, International Journal On Computational Science & Applications (Ijcsa) Vol.5,No.6, December 2015 Dor:10.5121/Ijcsa.2015.5607.
- Raskin, R. (1992). "Varieties of Film Sound: A New Typology", https://mafiadoc.com/varieties-of-film-sound-a-new-typology-aarhus-universitet_59f45e721723dda215f13d83.html E. T.15.01.2020.
- Rea, P. W. ve Irving, D. K. (2004). *Sinema ve Videoda Kısa Film III*, (S.Taylaner, Çev.), İstanbul, Es Yayınları.
- Reuter, J. (2007). *The Emancipation of Film Sound in the Historical Context*, VDT Symposium on Sound Design, Ludwigsburg.
- Sexton, T. (2007). "Understanding and Using Diegetic and Non-Diegetic Sound in Filmmaking", voices.yahoo.com/understanding-using-diegetic-non-diegetic-.html E.T.15.07.2013.

- Sözen, M. (2003). Sinemada Ses Kullanımı, Ankara, Detay Yayıncılık.
- Wajda, A.(2006). Sinema ve Ben (F. Ant, Çev.), İstanbul, Es YayınlarıE-
fektörlerin Gizli Dünyası <https://www.youtube.com>.
- SEYAP (Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği), (2012). <http://www.se-yap.org.tr/wp-content/uploads/2012/03/29subatcarsamba.pdf>.
- <https://www.bhphotovideo.com/>
- <http://www.broadcasterinfo.com>
- <http://www.dolby.com>
- <https://www.digitalcinema.com/>
- <https://www.locationsound.com/>
- <https://www.thx.com>